

Силабус курсу
Планування та управління фінансовими ресурсами
територіальних громад

Ступінь вищої освіти – магістр

Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рік навчання: 1, Семестр: 2

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

к.е.н., доцент **Вербіцька Інеса Ігорівна**

Контактна інформація

i.verbitska@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Планування та управління фінансовими ресурсами територіальних громад» є формування у здобувачів знань з теоретичних засад формування й функціонування фінансів територіальних громад, їх структури, напрями використання, а на цій основі набуття вмінь з прийняття управлінських рішень і навичок застосування інструментарію управління фінансовими ресурсами місцевого самоврядування.

Опанування тематики курсу є фундаментальними знаннями, необхідними для комплексного розуміння сутності фінансових ресурсів територіальних громад, їх формуванню та ефективному використанню, що дасть змогу їх формувати, розробляти стратегічні заходи для їх забезпечення; аналізувати особливості фінансової стратегії; визначати пріоритети формування фінансової політики.

Структура курсу

Години (лек./ прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/2	Тема 1. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	Знати теоретичні передумови місцевих бюджетів у складі бюджетної системи. Визначення поняття правове забезпечення управління фінансовими ресурсами територіальних громад, особливості фінансів	Тестові завдання, питання

		об'єднаних територіальних громад	
4/2	Тема 2. ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	Знати повноваження органів місцевого самоврядування, видатки місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів. Передача коштів між місцевими бюджетами на здійснення видатків місцевих бюджетів.. Розуміти наслідки бюджетної реформи для удосконалення видатків місцевих бюджетів.	Тестові завдання, питання
4/2	Тема 3. ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	Проводити аналіз складу доходів місцевих бюджетів України, формування доходів місцевих бюджетів за рахунок податкових надходжень. Вплив неподаткових надходжень місцевих бюджетів, доходи від операцій з капіталом, надходження бюджету розвитку місцевих бюджетів	Тестові завдання, питання
4/2	Тема 4. ФІНАНСИ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	Використовувати порядок розрахунку та затвердження тарифів на житлово-комунальні послуги, порядок розрахунку та затвердження тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту. Розуміти оцінювання фінансового стану підприємств комунального господарства	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/2	Тема 5. МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ	Використовувати види міжбюджетних трансфертів, базова та реверсна дотації: алгоритм їх розрахунку та порядок перерахування, освітня субвенція та механізм її надання, особливості механізму надання медичної субвенції	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/2	Тема 6. БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	Володіти практичними навичками розробки і прийняття повноваження учасників бюджетного процесу, права та обов'язки органів місцевого самоврядування у бюджетному процесі, взаємодія учасників бюджетного процесу, участь громадськості у бюджетному процесі.	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/1	Тема 7. СКЛАДАННЯ ПРОЕКТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	Розуміти сутність та планування місцевих бюджетів, розрахунок планових показників доходів, видатків місцевих бюджетів. Володіти основними складовими програмно-цільового методу бюджетного планування.	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/1	Тема 8. ПОТЕНЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ЗАЛУЧЕННЯ РЕСУРСІВ ДЛЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	Вміти застосовувати складові державно-приватного партнерства на місцевому рівні, реалізації інвестиційних проектів на умовах співфінансування з іншими суб'єктами (державою, іншими органами місцевого самоврядування, територіальною громадою). Розвиток продажу земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах	Тестові завдання, питання, практичні завдання

Рекомендовані джерела інформації

1. Бобровська О. Ю., Крушельницька Т. А., Матвеева О. Ю., Трещов М. М., Шевченко Л. Г. Управління фінансовими ресурсами та бюджетом територіальних громад : практ. посіб. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 128 с. URL: http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/doc/tutorials_UFRB.pdf
2. Булавинець В., Карпишин Н. Фінансовий потенціал територіальних громад: сучасний стан і перспективи. Світ фінансів. 4 (61). 2019. С.96-110. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1276>
3. Венцель В., Герасимчук І., Онищук І., Арсенюк Т., Абрамюк І., Пилипів В. Методичні рекомендації щодо оцінки рівня фінансової можливості територіальних громад (проект), 2021. Міністерство розвитку громад та території. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14022>
4. Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні Київ : НІСД, 2020. 153 с. URL : https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-09/decentralizatsiya-i-formuvannyapolityky-regionalnogo-rozvytku-vukraini_0.pdf
5. Бюджетний Кодекс України : від 8 липня 2010 р. № 2456-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
6. Ігнатенко Р. В. Фінансовий потенціал об'єднаних територіальних громад: шлях до збільшення. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Збірник наукових праць. № 1-2 (278-279). 2021. С. 37-45. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/278-279/pdf/37-45.pdf>
7. Закон України Про державне регулювання у сфері комунальних послуг від 9 липня 2010 року № 2479-VI URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2479-17>. 5. Закон України Про державно-приватне партнерство від 1 липня 2010 року № 2404-VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.
8. Закон України Про добровільне об'єднання територіальних громад від 5 лютого 2015 року № 157-VIII URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
9. Зінчук Т. О., Патинська-Попета М. М. Управління фінансовим потенціалом об'єднаних територіальних громад. Економіка АПК. 2019. № 12 С. 6- 15.
10. Кількість місцевих бюджетів України станом на 01.04.2023 (Наказ Міністерства Фінансів України від 31.03.2023 № 168). URL: <https://openbudget.gov.ua/local-budget?id=2600000000>
11. Карлін М. І. Державні фінанси розвинутих країн: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2020. 484 с. URL : <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/Derzhavni-finansy-rozvynutykh-krain.pdf>

12. Кириленко О., Вацлавський О. Бюджетний контроль при плануванні місцевих бюджетів. Світ Фінансів. 2018. №4. С. 40-50.
13. Крайник О., Федорчак О. Фінансування розвитку територіальних громад в умовах децентралізації. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Том 2 (43), 2022. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3558>
14. Лисяк Л.В., Биков Б.Д., Кушнір А.І. Зміцнення фінансового потенціалу об'єднаних територіальних громад в умовах бюджетної децентралізації. Науковий погляд: економіка та управління. №4 (70). 2020. С. 84-89. URL: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2020-70-14>
15. Міністерство фінансів України. Довідка щодо стану виконання місцевих бюджетів України за 2015-2022р. URL: <https://mof.gov.ua/>
16. Методичні рекомендації щодо оцінки рівня спроможності територіальних громад. Міністерство розвитку громад та територій України. Київ, 2019. URL: https://www.minregion.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/11/Metod.recom_.spromozhnist.gromad.pdf
17. Нечипоренко А. В., Юрах Ю.С. Аналіз фінансового потенціалу територіальних громад в Україні. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2020. № 1-2. С. 271-284.
18. Повалій Т.Л. Перспективи подальших досліджень можуть стосуватись практичних розрахунків ефекту від впровадження запропонованих фінансових інструментів для територіальних громад. Івент-менеджмент: навчальний посібник Суми: Сумський державний університет, 2021. 198 с.
19. Ризики формування та функціонування об'єднаних територіальних громад Карпатського регіону: наукова доповідь. За ред. Сторонянська І. З. Львів: ІРД НАНУ, 2020. 63 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/568/4.pdf>
20. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Західна О.Р. та ін. Фінанси об'єднаних територіальних громад: навчальний посібник. Львів, 2019. 536 с.
21. Уляна Ханас, Мар'яна Попик, Роман Шулла Корпоративна культура підприємств сфери туризму та індустрії гостинності: сутнісно-структурний аналіз. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». Одеса: 2020. Вип. 44. С.112-120. URL: <https://doi.org/10.32843/infrastruct44-19>
22. Чернишов О. Кожна громада має самостійно виявляти та примножувати свій потенціал. Децентралізація, 2021. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/13759>
23. Юргутіс І.А. Основи менеджменту: Навч. посібник. Київ: Освіта, 2020. 254 с. Територіальна громада як базова ланка адміністративнотериторіального устрою України: проблеми та перспективи реформування. Аналітична доповідь. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL:

<http://old2.niss.gov.ua/articles/2143/>

24. Фатюха Н.Г. Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з дисципліни «Управління фінансовими ресурсами територіальних громад» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Запоріжжя: НУ«ЗП», 2023. 22 с.
25. Фатюха Н. Г., Юр М.М. Сутність фінансового потенціалу об'єднаних територіальних громад. . Фінансово-економічна безпека України в період воєнного вторгнення. Тези доповідей І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, Запоріжжя, 15 червня 2023 р
26. Хомутенко А. В. Сучасна парадигма управління державними фінансами України : монографія. К.: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 384 с.
27. Otsinka finansovoi spromozhnosti terytorialnykh hromad za pidsumkamy 2023 roku [Assessment of the financial capacity of territorial communities based on the results of 2023] Portal «Detsentralizatsiia»: vebsait – Portal «Decentralization»: website. Retrieved from <https://decentralization.ua/news/17881> [in Ukrainian].
28. Natalia Zykun, Yana Zoska, Vilena Voronova, Diana Fayvishenko, Yuliia Kyiashko, Alina Kumachova Managing consumer behaviour through social communications Estudios de Economia Aplicada/ Volumen: 39-3, No 3, 2021

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Планування та управління фінансовими ресурсами територіальних громад» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Планування та управління фінансовими ресурсами територіальних громад» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (іспит)
20%	20%	20%	40%
Опитування під час заняття (теми 1–4) – 10 балів за тему – макс. 50 балів. Модульна робота – макс. 50 балів	Опитування під час заняття (теми 5–8) – 10 балів за тему – макс. 40 балів. Модульна робота – макс. 60 балів.	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 30 балів, макс. 60 балів. Теоретичне питання – макс. 20 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)